ઇસ્તિખારા
કા મસનૂન તરીકા

ખતીબ

બિસમિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

ઇસ્તિખારા

કા મસનૂન તરીકા

Istikhara

Ka Masnoon Tarika

Publication No. 180

કિતાબ

મૌલાના મોહંમદ તકી સાહબ ઉસ્માની

પબ્લીશર્સ

ખતીબ કિતાબ ઘર એન્ડ પ્રિન્ટર્સ

ખાસ બજાર, તીન દરવાજા, એહમદઆબાદ - ૧.

ફોન : 079 - 2535 2468

હદિયા ₹ ૬-૦૦

<u>કિતાબ કા નામ</u>

ઇસ્તિખારા કા મસનૂન તરીકા

Istikhara Ka Masnoon Tarika

Publication No. 180

<u>ટાઇપ સેટીંગ</u>

એશીયન ગ્રાફિક્સ

<u>સૈયદ ફયઝુલ્લાહ ઇમદાદુલ્લાહ ખતીબ</u>

સીલેક્ટેડ હાઉસ, દૂસરી મંઝીલ, ખાસ બજાર,
તીન દરવાજા, એહમદઆબાદ. ફોન : 079-2535 2468

<u>પ્રિન્ટેડ બાય</u>

ખતીબ ઓફસેટ

<u>સૈયદ કલીમુલ્લાહ ઇમદાદુલ્લાહ ખતીબ</u>

ખાનજહાન દરવાજે કે સામને, ગાયકવાડ હવેલી રોડ,
જમાલપુર એહમદઆબાદ. ફોન : 079-2538 2232

Publishers

KHATIB KITAB GHAR & PRINTERS

Khas Bazar, Three Gate, Ahmedabad. INDIA
Phone : 079-2535 2468

ફેહરિસ્તે મઝામીન

ઇસ્તિખારા
કા મસનૂન તરીકા

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَنَسْتَعِيْنُهٗ وَنَسْتَغْفِرُهٗ وَنُؤْمِنُ بِهٖ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّاٰتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَنَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَسَنَدَنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَبَارَكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا ، اَمَّا بَعْدُ :

عن مكحول الازدى رحمه الله تعالٰى، قال سمعت ابن عمر رضى الله تعالٰى عنه يقول : ان الرجل يستخير الله تبارك و تعالٰى فيختارلہٗ ، فيسخط على ربه عزوجل، فلا يلبس ان ينظر فى العاقبة فاذاهو خيرله۔ (كتاب الزهد لابن مبارك، زيادات الزهد لنعيم بن حماد ص:۳۲)

હદીસ કા મતલબ

યે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હુ કા એક ઇરશાદ હૈ, ફરમાતે હૈં કે કભી કભી ઇન્સાન અલ્લાહ તઆલા સે ઇસ્તિખારા કરતા હૈ કે જિસ કામ મેં મેરે લિયે ખૈર હો વો કામ હો જાએ, તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકે લિયે વો કામ ઇખ્તિયાર ફરમા દેતે હૈં જો ઉસકે હક મેં બેહતર હોતા હૈ, લેકિન ઝાહિરી એ'તેબાર સે વો કામ ઉસ બન્દે કી સમઝ મેં નહીં આતા તો વો બન્દા અપને પરવરદિગાર પર નારાઝ હોતા હૈ કે મૈંને અલ્લાહ તઆલા સે તો યે કહા થા કે મેરે લિયે અચ્છા કામ તલાશ કીજિએ, લેકિન જો કામ મિલા વો તો મુઝે અચ્છા નઝર નહીં આ રહા હૈ, ઉસમેં તો મેરે લિયે તકલીફ ઔર પરેશાની હૈ. લેકિન કુછ વકત કે બાદ જબ અન્જામ સામને આતા હૈ તબ ઉસકો પતા ચલતા હૈ કે

હકીકત મેં અલ્લાહ તઆલા ને મેરે લિયે જો ફૈસલા કિયા થા વોહી મેરે હક મેં બેહતર થા, ઉસ વકત ઉસકો પતા નહીં થા ઔર યે સમઝ રહા થા કે મેરે સાથ ઝિયાદતી ઔર ઝુલ્મ હુવા હૈ, ઔર અલ્લાહ તઆલા કે ફૈસલે કા સહી હોના કભી કભી દુનિયા મેં ઝાહિર હો જાતા હૈ ઔર કભી કભી આખિરત મેં ઝાહિર હોગા.

ઇસ રિવાયત મેં ચન્દ બાતેં કાબિલે ઝિક્ર હૈં, ઉનકો સમઝ લેના ચાહિએ. પેહલી બાત યે હૈ કે જબ કોઈ બન્દા અલ્લાહ તઆલા સે ઇસ્તિખારા કરતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકે લિયે ખૈર કા ફૈસલા ફરમા દેતા હૈ.

ઇસ્તિખારા કિસે કેહતે હૈં ? ઇસ બારે મેં લોગોં કે દરમિયાન તરહ તરહ કી ગલત ફહમિયાં પાઈ જાતી હૈં. આમ તૌર પર લોગ યેહી સમઝતે હૈં કે "ઇસ્તિખારા કરને કા કોઈ ખાસ તરીકા ઔર ખાસ અમલ હોતા હૈ, ઉસકે બાદ કોઈ ખ્વાબ નઝર આતા હૈ, ઔર ઉસ ખ્વાબ કે અન્દર હિદાયત દી જાતી હૈ કે ફલાં કામ કરો યા ન કરો." ખૂબ સમઝ લેં કે હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સે "ઇસ્તિખારા" કે જો મસનૂન તરીકે સાબિત હૈ ઉસમેં ઇસ કિસ્મ કી કોઈ બાત મૌજૂદ નહીં.

ઇસ્તિખારા કા તરીકા ઔર ઉસકી દુઆ

"ઇસ્તિખારા કા મસનૂન તરીકા યે હૈ કે આદમી દો રકઅત નફ્લિ ઇસ્તિખારા કી નિય્યત સે પઢે, નિય્યત યે કરે કે મેરે સામને દો રાસતે હૈં, ઉનમેં સે જો રાસતા મેરે હક મેં બેહતર હો, અલ્લાહ તઆલા ઉસકા ફૈસલા ફરમા દે, ફિર દો રકઅત પઢે ઔર નમાઝ કે બાદ ઇસ્તિખારા કી વો મસનૂન દુઆ પઢે જો હુઝૂરે પાક સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને તલ્કીન ફરમાઈ હૈ. યે બળી અજીબ દુઆ હૈ, પૈગમ્બર હી યે દુઆ માંગ સકતા હૈ, ઔર કિસીકે બસ કી બાત નહીં. અગર ઇન્સાન એળી ચોટી કા ઝોર લગા લેતા તબ ભી ઐસી દુઆ કભી ન કર સકતા જો નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને તલ્કીન ફરમાઈ. વો દુઆ યે હૈ,

"અલ્લાહુમ્મ। ઇન્ની અસ્તખીરુક। બિ-ઇલ્મિક। વ અસ્તકદિરુક। બિ-કુદ-રતિક। વ અસ્અલુક। મિન ફદ્લિકલ અઝીમ, ફ-ઇન્નક। તકદિરુ વલા અકદિરુ, વ તઅ-લમુ વલા અઅ-લમુ, વ અન્તા અલ્લામુલ ગુયૂબ, અલ્લાહુમ્મા ઇન કુન્તા તઅ-લમુ અન્ના <u>હાઝલ અમ્ર</u>। ખયૂરુલ લી ફી દીની વ મઈ-શતી વ આકિ-બતિ અમ્રી, અવ્ કાલ। ફી આજિલિ અમ્રી વ આજિલિહી ફ-યસ્સિરહુ લી સુમ્મ। બારિક લી ફીહિ, વ ઇન કુન્તા તઅ-લમુ અન્ના <u>હાઝલ અમ્ર</u>। શર્રુલ લી ફી દીની વ મઈ-શતી વ આકિ-બતિ અમ્રી અવ્ કાલ। ફી આજિલિ અમ્રી વ આજિલિહી ફસરિફહુ અન્ની વ સરિફની અન્હુ વકદિર લિયલ ખય્ર હયૂસુ કાન। સુમ્મરદિની બિહ" (તિરમિઝી શરીફ)

<u>દુઆ કા તરજુમા</u>

અય અલ્લાહ ! મૈં આપકો ઇલ્મ કા વાસતા દેકર આપસે ખૈર તલબ કરતા હૂં ઔર આપકી કુદરત કા વાસતા દેકર મૈં અચ્છાઈ પર કુદરત તલબ કરતા હૂં આપ ગૈબ કો જાનને વાલે હૈં, મૈં ગૈબ કો નહીં જાનતા. અય અલ્લાહ ! આપ ઇલ્મ રખતે હૈં, મૈં ઇલ્મ નહીં રખતા, યા'ની યે મુઆમલા મેરે હક મેં બેહતર હૈ યા નહીં, ઇસકા ઇલ્મ આપકો હૈ મુઝે નહીં. યા અલ્લાહ ! અગર આપકે ઇલ્મ મેં હૈ કે યે મુઆમલા (ઇસ જગહ પર ઉસ મુઆમલે કા તસવ્વુર દિલ મેં લાએ જિસકે લિયે ઇસ્તિખારા કર રહા હૈ) મેરે હક મેં બેહતર હૈ, મેરે દીન કે લિયે બેહતર હૈ, મેરી મઆશ ઔર દુનિયા કે એ'તબાર સે ભી બેહતર હૈ, ઔર અન્જામ કાર કે એ'તબાર સે ભી બેહતર હૈ તો ઇસકો મેરે લિયે મુકદ્દર ફરમા દીજિએ, ઔર ઇસકો મેરે લિયે આસાન ફરમા દીજિએ, ઔર ઇસમેં મેરે લિયે બરકત પૈદા ફરમા દીજિએ. ઔર અગર આપકે ઇલ્મ મેં યે બાત હૈ કે યે મુઆમલા મેરે હક મેં બુરા હૈ, મેરે દીન કે હક મેં બુરા હૈ, યા મેરી દુનિયા ઔર મઆશ કે હક મેં બુરા હૈ યા મેરે અન્જામ કાર

કે એ'તેબાર સે બુરા હૈ, તો ઇસ કામ કો મુઝસે ફેર દીજિએ ઔર મેરે લિયે ખૈર મુકદ્દર ફરમા દીજિએ જહાં ભી હો. યા'ની અગર યે મુઆમલા મેરે લિયે બેહતર નહીં હૈ તો ઇસકો તો છોળ દીજિએ ઔર ઇસકે બદલે જો કામ મેરે લિયે બેહતર હો ઉસકો મુકદ્દર ફરમા દીજિએ ફિર મુઝે ઉસપર રાઝી ભી કર દીજિએ ઔર ઉસ પર મુત્મઇન (સંતુષ્ટ) ભી કર દીજિએ.

દો રકઅત પળ્હને કે બાદ અલ્લાહ તઆલા સે યે દુઆ કર લી તો બસ ઇસ્તિખારા હો ગયા.

ઇસ્તિખારા કા કોઈ વક્ત મુકર્રર નહીં

બા'ઝ લોગ યે સમઝતે હૈં કે ઇસ્તિખારા હમેશા રાત કો સોતે વક્ત હી કરના ચાહિએ, યા ઇશા કી નમાઝ કે બાદ હી કરના ચાહિએ, ઐસા કોઈ ઝરૂરી નહીં, બલ્કે જબ ભી મૌકા મિલે ઉસ વક્ત યે ઇસ્તિખારા કર લે, ન રાત કી કોઈ કૈદ હૈ ઔર ન દિન કી કોઈ કૈદ હૈ, ન સોને કી કોઈ કૈદ હૈ ઔર ન જાગને કી કોઈ કૈદ હૈ.

ખ્વાબ આના ઝરૂરી નહીં

બા'ઝ લોગ યે સમઝતે હૈં કે ઇસ્તિખારા કરને કે બાદ ખ્વાબ આએગા ઔર ખ્વાબ કે ઝરીએ હમેં બતાયા જાએગા કે યે કામ કરો યા ન કરો. યાદ રખિયે ! ખ્વાબ આના કોઈ ઝરૂરી નહીં કે ખ્વાબ મેં કોઈ બાત ઝરૂર બતાઈ જાએ યા ખ્વાબ મેં કોઈ ઇશારા ઝરૂર દિયા જાએ, કભી ખ્વાબ મેં આ જાતા હૈ ઔર કભી ખ્વાબ મેં નહીં આતા.

ઇસ્તિખારા કા નતીજા

બા'ઝ હઝરાત કા કેહના યે હૈ કે ઇસ્તિખારા કરને કે બાદ ખુદ ઇન્સાન કે દિલ કા રુજ્હાન એક તરફ હો જાતા હૈ, બસ જિસ તરફ રુજ્હાન હો જાએ વો કામ કર લે, ઔર ઝયાદાતર ઐસા રુજ્હાન હો જાતા હૈ, લેકિન ફર્ઝ કરેં કે અગર કિસી એક તરફ રુજ્હાન ન ભી હો, બલ્કે દિલ મેં કશમકશ મૌજૂદ હો તો ભી ઇસ્તિખારા કા મકસદ ફિર ભી

હાસિલ હૈ, ઇસલિયે કે બન્દે કે ઇસ્તિખારા કરને કે બાદ અલ્લાહ તઆલા વોહી કરતે હૈં જો ઉસકે હક મેં બેહતર હોતા હૈ. ઉસકે બાદ હાલાત ઐસે પૈદા હો જાતે હૈં ફિર વોહી હોતા હૈ જિસમેં બન્દે કે લિયે ખૈર હોતી હૈ ઔર ઉસકો પેહલે સે પતા ભી નહીં હોતા. કભી કભી ઇન્સાન એક રાસતે કો બહુત અચ્છા સમઝ રહા હોતા હૈ લેકિન અચાનક રુકાવટેં પૈદા હો જાતી હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉસકો ઉસ બન્દે સે ફેર દેતે હૈં, ઇસલિયે અલ્લાહ તઆલા ઇસ્તિખારા કે બાદ અસબાબ ઐસે પૈદા ફરમા દેતે હૈં કે ફિર વોહી હોતા હૈ જિસમેં બન્દે કે લિયે ખૈર હોતી હૈ, અબ ખૈર કિસમેં હૈ ? ઇન્સાન કો પતા હીં હોતા, લેકિન અલ્લાહ તઆલા ફૈસલા ફરમા દેતે હૈં.

તુમ્હારે હક મેં યેહી બેહતર થા

અબ જબ વો કામ હો ગયા તો અબ ઝાહિરી એ'તેબાર સે કભી કભી ઐસા લગતા હૈ કે જો કામ હુવા વો અચ્છા નઝર નહીં આ રહા હૈ, દિલ કે મુતાબિક નહીં હૈ, તો અબ બન્દા અલ્લાહ તઆલા સે શિકવા કરતા હૈ કે યા અલ્લાહ ! મૈંને આપસે મશવિરા ઔર ઇસ્તિખારા કિયા થા મગર કામ વો હોગા જો મેરી મરઝી ઔર તબીઅત કે ખિલાફ હૈ ઔર બ-ઝાહિર યે કામ અચ્છા મા'લૂમ નહીં હો રહા હૈ. ઉસપર હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હુ ફરમા રહે હૈં કે અરે નાદાન ! તૂ અપની મહદૂદ (સીમિત) અકલ સે સોચ રહા હૈ કે યે કામ તેરે હક મેં બેહતર નહીં હુવા, લેકિન જિસકે ઇલ્મ મેં સારી કાઇનાત કા નિઝામ હૈ, વો જાનતા હૈ કે તેરે હક મેં કયા બેહતર થા ઔર કયા બેહતર નહીં થા, ઉસને જો કિયા વોહી તેરે હક મેં બેહતર થા. કભી કભી દુનિયા મેં તુઝે પતા ચલ જાએગા કે તેરે હક મેં કયા બેહતર થા ઔર કભી કભી પૂરી ઝિન્દગી મેં ભી પતા નહીં ચલેગા, જબ આખિરત મેં પહુંચેગા તબ વહાં જાકર પતા ચલેગા કે હકીકત મેં યેહી મેરે લિયે બેહતર થા.

નુમ બચ્ચે કી તરહ હો

ઇસકી મિસાલ યૂં સમઝેં કે જૈસે એક બચ્ચા હૈ કે જો માં-બાપ કે સામને મચલ રહા હૈ કે ફલાં ચીઝ ખાઉંગા, ઔર માં-બાપ જાનતે હૈં કે ઇસ વકત બચ્ચે કા યે ચીઝ ખાના બચ્ચે કે લિયે નુકસાન દેહ હૈ ઔર ખતરનાક હૈ, ચુનાંચે માં-બાપ બંચ્ચે કો વો ચીઝ નહીં દેતે, અબ બચ્ચા અપની નાદાની કી વજહ સે યે સમઝતા હૈ કે મેરે માં-બાપ ને મેરે સાથ ઝુલ્મ કિયા, મૈં જો ચીઝ માંગ રહા થા વો ચીઝ મુઝે નહીં દી, ઔર ઉસકે બદલે મેં મુઝે કળવી કળવી દવા ખિલા રહે હૈં. અબ વો બચ્ચા ઉસ દવા કો અપને હક મેં ખૈર નહીં સમઝ રહા હૈ, લેકિન બળા હોને કે બાદ જબ અલ્લાહ તઆલા ઉસ બચ્ચે કો અકલ ઔર સમઝ અતા ફરમાએંગે ઔર ઉસકો સમઝ આએગી તો ઉસ વકત ઉસકો પતા ચલેગા કે મૈં અપને લિયે મૌત માંગ રહા થા ઔર મેરે માં-બાપ મેરે લિયે ઝિન્દગી ઔર સેહત કા રાસતા તલાશ કર રહે થે. અલ્લાહ તઆલા તો અપને બન્દોં પર માં-બાપ સે ઝિયાદા મહેરબાન હૈ, ઇસલિયે અલ્લાહ તઆલા વો રાસતા ઇખ્તિયાર ફરમાતે હૈં જો અન્જામ કાર બન્દે કે લિયે બેહતર હોતા હૈ. અબ કભી કભી ઉસકા બેહતર હોના દુનિયા મેં પતા ચલ જાતા હૈ ઔર બહુત સી બાર દુનિયા મેં પતા નહીં ચલતા.

હઝરત મૂસા અલયહિસ સલામ કા એક વાકિઆ

મેરે શૈખ હઝરત ડો. અબ્દુલ હય્ય સાહબ રહમતુલ્લાહ અલયહિ ને એક બાર એક વાકિઆ સુનાયા, યે વાકિઆ મૈંને ઉન્હીં સે સુના હૈ કહીં કિતાબ મેં નઝરસે નહીં ગુઝરા, લેકિન કિતાબોં મેં કિસી જગહ નકલ કિયા ગયા હોગા.

વો યે હૈ કે જબ મૂસા અલયહિસ સલામ અલ્લાહ તઆલા સે હમ-કલામ હોને કે લિયે તૂર પહાળ પર તશરીફ લે જા રહે થે તો રાસતે મેં એક શખ્શ ને હઝરત મૂસા અલયહિસ સલામ સે કહા કે હઝરત ! આપ અલ્લાહ તઆલા સે કલામ કરને કે લિયે તશરીફ લે જા રહે હૈં, આપકો

અલ્લાહ તઆલા સે બાત ચીત કરને કા શર્ફ હાસિલ હોગા, ઔર અપની ખ્વાહિશેં, અપની તમન્નાએં ઔર અપની આરઝૂએં અલ્લાહ તઆલા કે સામને પેશ કરને કા ઇસસે ઝિયાદા અચ્છા મૌકા ઔર કયા હો સકતા હૈ, ઇસલિયે જબ આપ વહાં પહુંચેં તો મેરે હક મેં ભી દુઆ કર દીજિએગા, કયૂંકે મેરી ઝિન્દગી મેં મુસીબતેં બહુત હૈં ઔર મેરે ઉપર તકલીફોં કા એક પહાળ ટૂટા હુવા હૈ, ફાકે ઔર તંગી કા આલમ હૈ ઔર તરહ તરહ કી પરેશાનિયોં મેં ગિરિફતાર હૂં. મેરે લિયે અલ્લાહ તઆલા સે યે દુઆ કીજિએ કે અલ્લાહ તઆલા મુઝે રાહત ઔર આફિયત અતા ફરમા દે. હઝરત મૂસા અલયહિસ સલામ ને વા'યદા કિયા કે અચ્છી બાત હૈ, મૈં તુમ્હારે લિયે દુઆ કરૂંગા.

જાઓ હમને ઉસકો ઝિયાદા દે દી

• જબ તૂર પહાળ પર પહુંચે તો અલ્લાહ તઆલા સે ગુફતગૂ હુઈ, ગુફતગૂ કે બાદ આપકો વો શખ્સ યાદ આયા જિસને દુઆ કે લિયે કહા થા, આપને દુઆ કી, યા અલ્લાહ ! આપકા એક બન્દા હૈ જો ફલાં જગહ રેહતા હૈ, ઉસકા યે નામ હૈ, ઉસને મુઝસે કહા થા કે જબ મૈં આપકે સામને હાઝિર હૂં તો ઉસકી પરેશાની પેશ કર દૂં. યા અલ્લાહ ! વો ભી આપકા બન્દા હૈ, આપ અપની રહમત સે ઉસકો રાહત અતા ફરમા દીજિએ તાકે વો આરામ ઔર આફિયત મેં આ જાએ ઔર ઉસકી મુસીબતેં દૂર હો જાએં ઔર ઉસકો ભી અપની ને'મતેં અતા ફરમા દેં. અલ્લાહ તઆલા ને પૂછા કે અય મૂસા ! ઉસકો થોળી ને'મત દૂં યા ઝિયાદા દૂં ? હઝરત મૂસા અલયહિસ સલામ ને સોચા કે જબ અલ્લાહ સે માંગ રહે હૈં તો થોળી કયૂં માંગેં, ઇસલિયે ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલા સે ફરમાયા કે યા અલ્લાહ ! જબ ને'મત દેની હૈ તો ઝિયાદા હી દીજિએ. અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા, જાઓ હમને ઉસકો ઝિયાદા દે દી. હઝરત મૂસા અલયહિસ સલામ મુત્મઇન હો ગએ. ઉસકે બાદ તૂર પહાળ પર જિતને દિન ઠહેરના થા ઠહરે.

સારી દુનિયા ભી થોળી હૈ

જબ તૂર પહાળ સે વાપસ તશરીફ લે જાને લગે તો ખયાલ આયા કે જાકર ઝરા ઉસ બન્દે કા હાલ દેખેં કે વો કિસ હાલ મેં હૈ, ક્યૂંકે અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકે હક મેં દુઆ કુબૂલ ફરમા લી થી. ચુનાંચે ઉસકે ઘર જાકર દરવાઝે પર દસ્તક દી તો એક દૂસરા શખ્સ બાહર નિકલા, આપને ફરમાયા કે મુઝે ફલાં સે મુલાકાત કરની હૈ, ઉસને કહા કે ઉસકા તો કાફી ઝમાના હુવા ઇન્તિકાલ હો ચુકા હૈ. આપને પૂછા કે કબ ઇન્તિકાલ હુવા ? ઉસને કહા કે ફલાં દિન ઔર ફલાં વકત ઇન્તિકાલ હુવા. હઝરત મૂસા અલયહિસ સલામ ને અન્દાઝા લગાયા કે જિસ વકત મૈંને ઉસકે હક મેં દુઆ કી થી ઉસકે થોળી દેરકે બાદ હી ઉસકા ઇન્તિકાલ હુવા હૈ. અબ મૂસા અલયહિસ સલામ બહુત પરેશાન હુએ ઔર અલ્લાહ તઆલા સે અર્ઝ કિયા કે યા અલ્લાહ ! યે બાત મેરી સમઝ મેં નહીં આઈ, મૈંને ઉસકે લિયે આફિયત ઔર રાહત માંગી થી ઔર ને'મત માંગી થી, મગર આપને ઉસકો ઝિન્દગી સે ખત્મ કર દિયા ?

અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા કે હમને તુમસે પૂછા થા કે થોળી ને'મત દેં યા ઝિયાદા દેં, તુમને કહા થા કે ઝિયાદા દેં. અગર હમ સારી દુનિયા ભી ઉઠાકર દે દેતે તબ ભી થોળી હી હોતી, ઔર અબ હમને ઉસકો આખિરત ઔર જન્નત કી જો ને'મતેં દી હૈં, ઉનપર વાકઈ યે બાત સાદિક આતી હૈ કે વે ઝિયાદા ને'મતેં હૈં. દુનિયા કે અન્દર ઝિયાદા ને'મતેં ઉસકો મિલ હી નહીં સકતી થીં, ઇસલિયે હમને ઉસકો આખિરત કી ને'મતેં અતા ફરમા દીં.

યે ઇન્સાન કિસ તરહ અપની મહદૂદ (સીમિત) અકલ સે અલ્લાહ તઆલા કે ફૈસલોં તક પહુંચ સકતા હૈ, વોહી જાનતે હૈં કે કિસ બન્દે કે હક મેં ક્યા બેહતર હૈ, ઔર ઇન્સાન સિર્ફ ઝાહિર મેં ચન્દ ચીઝોં કો દેખ કર અલ્લાહ તઆલા સે શિકવા કરને લગતા હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા કે ફૈસલોં કો બુરા માનને લગતા હૈ, લેકિન હકીકત યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલા સે બેહતર ફૈસલા કોઈ નહીં કર સકતા કે કિસકે હક મેં ક્યા બેહતર હૈ.

ઇસ્તિખારા કરને કે બાદ મુત્મઇન હો જાઓ

ઇસી વજહ સે ઇસ હદીસ મેં હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હુ ફરમાતે હૈં કે જબ તુમ કિસી કામ કા ઇસ્તિખારા કર ચુકો તો ઉસકે બાદ ઉસ પર મુત્મઇન હો જાઓ કે અબ અલ્લાહ તઆલા જો ભી ફૈસલા ફરમાએંગે વો ખૈર હી કા ફૈસલા ફરમાએંગે, ચાહે વો ફૈસલા ઝાહિર નઝર મેં તુમ્હેં અચ્છા નઝર ન આ રહા હો, લેકિન અન્જામ કે એ'તબાર સે વોહી બેહતર હોગા. ઔર ફિર ઉસકા બેહતર હોના યા તો દુનિયા હી મેં મા'લૂમ હો જાએગા વર્ના આખિરત મેં જાકર તો યકીનન મા'લૂમ હો જાએગા કે અલ્લાહ તઆલા ને જો ફૈસલા કિયા થા વોહી મેરે હક મેં બેહતર થા.

ઇસ્તિખારા કરને વાલા નાકામ નહીં હોગા

એક ઔર હદીસ મેં હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ઇરશાદ ફરમાયા :

ما خاب من استخار و من استشار (مجمع الفوائد ج:٨)

મા ખાબા મનિસ્તખારા વ મનિસ્તશારા

યા'ની જો આદમી અપને મુઆમલાત મેં ઇસ્તિખારા કરતા હો વો કભી નાકામ નહીં હોગા, ઔર જો શખ્સ અપને કામોં મેં મશ્વિરા કરતા હો વો કભી નાદિમ ઔર શરમિન્દા નહીં હોગા, કે મૈંને યે કામ ક્યૂં કર લિયા, યા મૈંને યે કામ ક્યૂં નહીં કિયા, ઇસલિયે કે જો કામ કિયા વો મશ્વિરા કે બાદ કિયા ઔર અગર નહીં કિયા તો મશ્વિરા કે બાદ નહીં કિયા, ઇસ વજહ સે વો શરમિન્દા નહીં હોગા.

ઇસ હદીસ મેં યે જો ફરમાયા કે ઇસ્તિખારા કરને વાલા નાકામ નહીં હોગા, મતલબ ઇસકા યે હૈ કે અન્જામ કાર ઇસ્તિખારા કરને વાલે કો ઝરૂર કામિયાબી હોગી, ચાહે કિસી મૌકે પર ઉસકે દિલ મેં યે ખયાલ ભી આ જાએ કે જો કામ હુવા વો અચ્છા નહીં હુવા, લેકિન ઇસ ખયાલ કે આને કે બાવજૂદ કામિયાબી ઉસ શખ્સ કો હોગી જો અલ્લાહ તઆલા સે ઇસ્તિખારા કરતા હૈ. ઔર જો શખ્સ મશ્વિરા કરકે કામ કરેગા વો

પછતાએગા નહીં, ઇસલિયે કે ફર્ઝ કરેંકે અગર વો કામ ખરાબ ભી હો ગયા તો ઉસકે દિલ મેં ઇસ બાત કી તસલ્લી મૌજૂદ હોગી કે મૈંને યે કામ અપની ખુદરાય સે ઔર અપને બલ બૂતે પર નહીં કિયા થા બલ્કે અપને દોસતોં સે ઔર બળોં સે મશ્વિરા કે બાદ યે કામ કિયા થા, અબ આગે અલ્લાહ તઆલા કે હવાલે હૈ કે વો જૈસા ચાહેં ફૈસલા ફરમા દેં. ઇસલિયે ઇસ હદીસ મેં દો બાતોં કા મશ્વિરા દિયા હૈ, કે જબ ભી કિસી કામ મેં કશ્મકશ હો તો દો કામ કર લિયા કરો, એક ઇસ્તિખારા ઔર દૂસરે ઇસ્તિશાર યા'ની મશ્વિરા.

ઇસ્તિખારા કી મુખ્તસર દુઆ

ઉપર ઇસ્તિખારા કા જો મસનૂન તરીકા અર્ઝ કિયા, યે તો ઉસ વકત હૈ જબ આદમી કો ઇસ્તિખારા કરને કી મોહલત ઔર મૌકા હો, ઉસ વકત દો રકઅત પળ્હ કર વો મસનૂન દુઆ પળ્હે. લેકિન બહુત સી બાર ઇન્સાન કો ઇતની જલ્દી ફૈસલા કરના પળતા હૈ કે ઉસકો પૂરી દો રકઅત પળ્હ કર દુઆ કરને કા મૌકા હી નહીં હોતા, ઇસલિયે કે અચાનક કોઈ કામ સામને આ ગયા ઔર ફૌરન ઉસકે કરને યા ન કરને કા ફૈસલા કરના હૈ, ઉસ મૌકે કે લિયે ખુદ નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને એક દુઆ તલ્કીન ફરમાઈ હૈ, વો યે હૈ કે,

"اَللّٰهُمَّ خِرْ لِيْ وَاخْتَرْ لِيْ" (كنز العمال)

અલ્લાહુમ્મા ખિર લી વખ્તર લી

"અય અલ્લાહ ! મેરે લિયે આપ પસન્દ ફરમા દીજિએ કે મુઝે કૌનસા રાસતા ઇખ્તિયાર કરના ચાહિએ."

બસ યે દુઆ પળ્હ લે. ઇસકે અલાવા એક ઔર દુઆ હુઝૂરે પાક સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને તલ્કીન ફરમાઈ હૈ, વો યે હૈ,

"اَللّٰهُمَّ اهْدِنِيْ وَاسَدِّدْنِيْ" (صحيح مسلم)

અલ્લાહુમ્મહ-દિની વસદ્દિદ્‌ની

"અય અલ્લાહ ! મેરી સહી હિદાયત ફરમાઇયે ઔર મુઝે સીધે રાસતે પર રખિયે."

ઇસી તરહ એક ઔર મસનૂન દુઆ હે, વો યે હૈ,

"اَللّٰهُمَّ اَلْهِمْنِیْ رُشْدِیْ" (ترمذی شریف)

અલ્લાહુમ્મલ-હમ્ની રુશ્દી

"અય અલ્લાહ ! જો સહી રાસતા હૈ વો મેરે દિલ મેં ડાલ દીજિએ."

ઇન દુઆઓં મેં સે જો યાદ આ જાએ ઉસકો ઉસી વકત પઢ લે, ઔર અગર અરબી મેં દુઆ યાદ ન આએ તો ઉર્દૂ હી મેં દુઆ કર લો કે "યા અલ્લાહ ! મુઝે યે કશ્મકશ પેશ આ ગયા હૈ, આપ મુઝે સહી રાસતા દિખા દીજિએ." અગર ઝબાન સે ન કેહ સકો તો દિલ હી મેં અલ્લાહ તઆલા સે કેહ દો કે "યા અલ્લાહ ! યે મુશ્કિલ ઔર પરેશાની આ ગઈ હૈ, આપ સહી રાસતા દિલ મેં ડાલ દીજિએ, જો રાસતા આપકી રઝા કે મુતાબિક હો ઔર જિસમેં મેરે લિયે ખૈર હો."

હઝરત મુફતીએ આ'ઝમ કા મા'મૂલ

મૈંને અપને વાલિદ માજિદ મુફતીએ આ'ઝમ પાકિસ્તાન હઝરત મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ શફીઅ સાહબ રહમતુલ્લાહ અલયહિ કો સારી ઉમ્ર યે અમલ કરતે હુએ દેખા, કે જબ કભી કોઈ ઐસા મુઆમલા પેશ આતા જિસમેં ફૌરન ફૈસલા કરના હોતા કે યે દો રાસતે હૈં, ઇનમેં સે એક રાસતે કો ઇખ્તિયાર કરના હૈ, તો આપ ઉસ વકત ચંદ લમ્હોં કે લિયે આંખ બન્દ કર લેતે. અબ જો શખ્સ આપકી આદત સે વાકિફ નહીં ઉસકો મા'લૂમ હી ન હોતા કે યે આંખ બન્દ કરકે કયા કામ હો રહા હૈ, લેકિન હકીકત મેં વો આંખ બન્દ કરકે ઝરા સી દેર મેં અલ્લાહ તઆલા કી તરફ રુજૂઅ કર લેતે ઔર દિલ હી દિલમેં અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ કર લેતે, કે "યા અલ્લાહ ! સામને યે કશ્મકશ કી બાત પેશ આ ગઈ હૈ, મેરી સમઝ મેં નહીં આ રહા હૈ કે કયા ફૈસલા કરૂં, આપ મેરે દિલ મેં વો બાત ડાલ દીજિએ જો આપકે નઝદીક બેહતર હો." બસ દિલ હી દિલ મેં યે છોટા સા ઔર મુખ્તસર સા ઇસ્તિખારા હો ગયા.

હર કામ કરને સે પેહલે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ રુજૂઅ કર લો

મેરે શૈખ હઝરત ડો. અબ્દુલ હય્ય સાહબ રહમતુલ્લાહ અલયહિ ફરમાયા કરતે થે કે જો શખ્સ હર કામ કરને સે પેહલે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ રુજૂઅ કર લે તો અલ્લાહ તઆલા ઝરૂર ઉસકી મદદ ફરમાતે હૈં, ઇસલિયે કે તુમ્હેં ઇસકા અન્દાઝા નહીં કે તુમને એક લમ્હે કે અન્દર કયા સે કયા કર લિયા, યા'ની ઉસ એક લમ્હે કે અન્દર તુમને અલ્લાહ તઆલા સે રિશ્તા જોળ લિયા હૈ, અલ્લાહ તઆલા કે સાથ અપના તઅલ્લુક કાયમ કર લિયા, અલ્લાહ તઆલા સે ખૈર માંગ લી ઔર અપને લિયે સહી રાસતા તલબ કર લિયા. ઇસકા નતીજા યે હુવા કે એક તરફ તુમ્હેં સહી રાસતા મિલ ગયા, ઔર દૂસરી તરફ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ તઅલ્લુક કાયમ કરને કા અજ્ર ભી મિલ ગયા, ઔર દુઆ કરને કા ભી અજ્ર વ સવાબ મિલ ગયા, કયૂંકે અલ્લાહ તઆલા ઇસ બાત કો પસન્દ ફરમાતે હૈં કે બન્દા ઐસે મૌકોં પર મુઝસે રુજૂઅ કરતા હૈ, ઔર ઇસપર ખાસ અજ્રો સવાબ ભી અતા ફરમાતે હૈં.

ઇસલિયે ઇન્સાન કો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ રુજૂઅ કરને કી આદત ડાલની ચાહિએ, સુબહ સે શામ તક ન જાને કિતને વાકેઆત ઐસે પેશ આતે હૈં જિનમેં આદમી કો કોઈ ફૈસલા કરના પળતા હૈ કે યે કામ કરૂં યા ન કરૂં, ઉસ વકત ફૌરન એક લમ્હે કે લિયે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ રુજૂઅ કર લો, "યા અલ્લાહ ! મેરે દિલ મેં વો બાત ડાલ દીજિએ જો આપકી રઝા કે મુતાબિક હો."

જવાબ સે પેહલે દુઆ કા મા'મૂલ

હઝરત મૌલાના સાહબ રહમતુલ્લાહ અલયહિ ફરમાયા કરતે થે કે કભી ઇસકે ખિલાફ નહીં હોતા કે જબ ભી કોઈ શખ્સ આકર યે કેહતા હૈ કે હઝરત ! એક બાત પૂછની હૈ, તો મૈં ઉસ વકત ફૌરન અલ્લાહ તઆલા કી તરફ રુજૂઅ કરતા હૂં કે મા'લૂમ નહીં યે કયા બાત પૂછેગા ?

"અય અલ્લાહ ! યે શખ્સ જો સવાલ કરને વાલા હૈ ઉસકા સહી જવાબ મેરે દિલ મેં ડાલ દીજિએ" કભી ભી ઇસ રુજૂઅ કરને કો છોળતા નહીં હૂં.

યે હૈ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ તઅલ્લુક, ઇસલિયે જબ ભી કોઈ બાત પેશ આએ ફૌરન અલ્લાહ તઆલા કી તરફ રુજૂઅ કર લો.

હમારે હઝરત ડો. અબ્દુલ હય્ય સાહબ રહમતુલ્લાહ અલયહિ ફરમાયા કરતે થે કે ભાઈ ! અપને અલ્લાહ મિયાં સે બાતેં કિયા કરો, કે જહાં કોઈ વાકિઆ પેશ આએ, ઉસમેં ફૌરન અલ્લાહ તઆલા સે મદદ માંગ લો, અલ્લાહ તઆલા સે રુજૂઅ કર લો, ઉસમેં અલ્લાહ તઆલા સે હિદાયત તલબ કર લો ઔર અપની ઝિન્દગી મેં ઇસ કામ કી આદત ડાલ લો. ધીરે ધીરે યે ચીઝ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ તઅલ્લુક કો મઝબુત કર દેતી હૈ, ઔર યે તઅલ્લુક ઇતના મઝબૂત હો જાતા હૈ કે ફિર હર વકત અલ્લાહ તઆલા કા ધ્યાન દિલ મેં રેહતા હૈ. હમારે હઝરત ફરમાયા કરતે થે કે તુમ વો મુજાહદે ઔર રિયાઝતેં કહાં કરોગે જો પિછલે સૂફિયાએ કિરામ કરકે ચલે ગએ, લેકિન મૈં તુમ્હેં ઐસે ચુટકુલે બતા દેતા હૂં કે અગર તુમ ઉનપર અમલ કર લોગે તો ઇન્શાઅલ્લાહ જો અસલી મકસદ હૈ યા'ની અલ્લાહ તઆલા કે સાથ તઅલ્લુક કા કાયમ હો જાના વો ઇન્શાઅલ્લાહ ઇસી તરહ હાસિલ હો જાએગા.

અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ઇન બાતોં પર અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

આમીન...

واخردعوانا ان الحمدلله رب العالمين